

Darkweb - az internet sötét oldala: álarcos házibuli vagy bűnbarlang?

Szerző: Aranyi-Aszalós Vivien, 2023. május

Mi az a darknet? Hogyan működik, ki mire használja? Mennyire tartsunk tőle? Ezt tekintjük át röviden.

A darkwebről már mindenki hallott, de kevesen jártak ott. Mindenkinek van egy barátja, aki már látta; vagy tudja kit hívjon, ha összeszedi a bátorságát és be akar pillantani ebbe a tiltottnak ható, városi legendákkal övezett hálózatba. A darkwebet egy misztikus, de barbár tartalmakkal teli, illegális, gonosz helynek gondoljuk. A név sötét volta is erre utál, másrészt elég gyanús az a világ, aminek a rejtve maradás a lényege.

Az internet három részből áll. A felszíni (surface) web azoknak a tartalmaknak az összessége, amelyeket megtalálnak a tipikus keresőmotorok (például a Google). Mindennapjaink során itt olvasunk híreket, cikkeket, nézünk videókat. A deepweb az internet azon része, amit nem tudunk keresőmotoron keresztül elérni: email-jeink, olyan közösségi média posztjaink amiket csak a barátaink láthatnak, a felhőbe feltöltött online dokumentumaink mind itt találhatóak.

A deepweb egy rejtett része a darkweb. Habár ugyanazokon a vezetéseken, szervereken működik mint az internet többi része, ide speciális navigációs szoftverek is kellenek, ha valaki el akar igazodni az információk tárolására és mozgatására használt több lépcsős titkosítási eljárások labirintusában. Ilyen programok a Tor, az Invisible Internet Project vagy a Freenet.

Tehát felszíni web olyan, mint egy nyilvános koncert. A deepweb egy házibuli, ahova csak meghívóval lehet menni, és tudjuk, ki a házigazda. A darkweb pedig egy olyan álarcos házibuli, ahol nem csak mi maradunk a maszk mögött – sem a házigazdát, sem a DJ-t nem ismerjük.

A sötét árnyalatai: az árnyék, a mélység és a bűn

Az internet rejtett oldala azonban nem törvénytelen, csak szigorúan anonim. A legnépszerűbb böngésző, amin el lehet érni, a Tor - használata legális. A Twitter és a Facebook is indított a darkweben elérhető [tükör-oldalakat](#), valamint a Forbes, a The New York Times és a BBC portáljai is elérhetőek itt. A rejtett hálózatokon működnek csak ott megtalálható email szolgáltatók, közösségi média platformok is (BlackBook, TorBook): ha valaki adatai és helyzete titkosítása mellett szeretne ismerkedni. A hírszerzés, az oknyomozó újságírás is kihasználja a védett csatornákat: a technológia segítségével úgy

juthatnak információhoz, hogy a forrásuk identitása és helyzete védve marad, vagy olyan országokból is juthatnak ki hírek, ahol a felszíni internetet erősen korlátozzák, cenzúrázzák.

A dark web az emberiség tudatalattija. Egyrészt sok minden itt tűnik fel, mielőtt nyilvánosságra kerül: a több rétegű titkosítás, a felülvizsgálat és cenzúra kikerülése kedvez az illegális tartalmak közzétételének, tárolásának. Másrészt, ami egyszer felkerül a netre, például hivatalos adatok kiszivároztatása, erőszakos cselekmények képei, gyakran fellelhető marad a felszíni netről való eltüntetésük után a deepweb vagy a darkweb valamelyik bugyrában.

Mos Eisley Cantina, Star Wars. Kép forrása: IMDB.

A sötét oldal a legális és szürke zónás tevékenységek mellett bűnbarlangokat is rejt, ez az, amit mindenki tud az internet [Mos Eisley](#) bájjáról. Szélsőséges csoportok, terroristák alakíthatnak fórumokat, illegális cikkekkel és szolgáltatásokkal kereskedhetnek a hálózaton: ezek bár [nem feltörhetetlenek](#), nehéz kinyomozni a résztvevők kilétét.

Az Összkép a magyar társadalom és gazdaság működéséről szóló elemzések magazinja. [Iratkozz fel hírlevelünkre](#), [kövess minket](#), ha szeretnéd mélyebben megérteni, hogyan működik Magyarország.

Digitális feketepiacok

2013-ban hallott a világ először a kriptovaluta alapú digitális feketepiacokról, amikor az FBI felfedte és megszüntette a Selyemút nevű rejtett platformot, ahol drogokkal, fegyverekkel, lopott adatokkal kereskedtek. Ma is léteznek ehhez hasonló oldalak, azonban ezek az illegális drog- és fegyverkereskedelem kis részét fedik le. A teljes titkosítás miatt ezeken a platformokon úgy kereskednek, hogy nem biztos, ki is a másik fél, hol él, vagy létezik-e az áru: a RAND kutatásai ([itt](#) és [itt](#)) szerint a legtöbb esetben még mindig országhatárokon belül, a fizikai világban bonyolítják le az illegális árucserét. Drogok terén egyetlen kivétel Hollandia, ahonnan az egész európai piacot ellátják szintetikus drogokkal a darkweb kriptopiaccainak segítségével.

Ezekon a digitális feketepiacokon kiszivárogtatott adatokat, hamis iratokat, felhasználói fiókokat, feltört szoftvereket, számítógépes vírusokat is lehet venni. A bankkártya-adataink, amennyiben egy hacker kínálja eladásra őket, a Visual Capitalist [adatai](#) szerint 2022-ben körülbelül 20 dollárnyi kriptovalutát értek. Egy feltört Facebook fiókot 45 dollárért árulnak, 1000 plusz követő Instagramon már 4 dollárért megvehető, egy Francia útlevél pedig 3800 dollárba kerül.

Főgonoszok találkozója által ihletett díszlet, a Gru / Minionok animációs filmekből. Forrás: insideuniversal.net

Kell-e félnünk a darkwebtől?

Ezek a tevékenységek valódi kárt is okozhatnak, azonban nem csak a platformokon történő kereskedelem elenyésző a fizikai formákhoz képest, a felhasználók száma sem nagy. Magyarországon a Tor-t naponta kevesebb, mint 200-an [használik](#) – ez elenyésző mérték a több, mint 6 millió hazai internetfelhasználóhoz viszonyítva ([KSH](#)). Az USA a [harmadik](#) legnagyobb Tor használó ország, de a 27 ezres napi látogatószám a 310 millió internetfelhasználóhoz képest itt is kevésnek tűnik. A hálózat rejtettsége és nehéz megismerhetősége nagyobbban, fontosabbnak láttatja, mint ami: de a jelentős dolgok még mindig a fizikai világban, a szomszéd utcában történnek.

A darkweb egy kellő bátorsággal és informatikai tudással bárki számára használható, inkognitót ígérő eszköz. A virtuális nyomozók és kémek ugyanolyan aktívak itt, mint a szabadságot szerető cypber-hippik és a közép- vagy könnyű súlyú bűnözők. Az igazán komoly konspirátorok azonban valószínűleg a darkweb mögött lapulnak, az ott szükségesnél is titkosabb protokollokat használnak.